

Слободяник М.В.,
здобувач вищої освіти третього (доктора філософії) рівня,
спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування»
ННІМП ДЗВО «Університет менеджменту освіти»,
м. Київ, Україна

Науковий керівник: Крилова І.І.,
доктор наук з публічного управління ННІМП ДЗВО
«Університет менеджменту освіти», кандидат юридичних наук,
м. Київ, Україна

ІНТЕГРАЦІЯ МІЖНАРОДНОГО ДОСВІДУ В УДОСКОНАЛЕННЯ ФІНАНСОВИХ МЕХАНІЗМІВ ВОДОПОСТАЧАННЯ В УМОВАХ ПІСЛЯВОЄННОЇ ВІДБУДОВИ УКРАЇНИ

Водопостачання є ключовим елементом критичної інфраструктури, який відіграє важливу роль у процесі післявоєнної відбудови. Зруйновані мережі водопостачання створюють значні проблеми для задоволення базових потреб населення, стійкості громад та сталого розвитку. Відновлення та модернізація цієї системи має стратегічне значення, оскільки вода є основою життя, функціонування економіки та екологічної рівноваги. Ефективне водопостачання сприяє покращенню санітарних умов, зниженню ризику поширення хвороб, відновленню житлового сектору, промислових підприємств та соціальної інфраструктури. У післявоєнній Україні саме водний сектор може стати рушійною силою всебічного відновлення, оскільки безпосередньо впливає на рівень життя громадян, інвестиційну привабливість регіонів, інтеграцію з міжнародними екологічними та соціальними стандартами.

Міжнародний досвід модернізації водопостачання демонструє успішні приклади інноваційних підходів, які можуть бути корисними для України в умовах післявоєнної відбудови. У Нідерландах впроваджено унікальну систему інтегрованого управління водними ресурсами, яка поєднує екологічні, технічні та соціально-економічні аспекти.

У Німеччині значна увага приділяється прозорості фінансових потоків у секторі водопостачання, що досягається завдяки впровадженню технологій блокчейн. Такий підхід дозволяє автоматизувати облік транзакцій, знизити

ризика корупції та забезпечити довіру громадськості до управління фінансами у цій сфері. Іншим важливим аспектом є проведення інституційних реформ, спрямованих на оптимізацію управлінських структур, зменшення бюрократії та підвищення відповідальності за якість послуг [1, с. 41].

Данія, у свою чергу, активно використовує Big Data для оптимізації використання водних ресурсів. Аналітичні платформи дозволяють збирати, аналізувати та інтерпретувати дані про водоспоживання, стан мереж, якість води та інші показники в режимі реального часу. Це забезпечує більш точне планування, запобігання аваріям та зменшення втрат у мережах.

У сучасному світі забезпечення ефективного фінансування у водному секторі є ключовою умовою для розвитку та підтримки цієї критично важливої інфраструктури. Одним з найбільш успішних інструментів фінансування є державно-приватне партнерство (ДПП), яке дозволяє державному та приватному секторам об'єднати зусилля для реалізації великих інфраструктурних проектів.

Інноваційні технології, такі як блокчейн та Big Data відіграють важливу роль у фінансових механізмах водопостачання. Використання блокчейн-технологій сприяє підвищенню прозорості фінансових потоків, оскільки дозволяє здійснювати автоматизований облік транзакцій, запобігати маніпуляціям та забезпечувати достовірність даних. Це особливо важливо в боротьбі з корупцією, яка часто стає перешкодою для ефективного управління фінансами у водному секторі. З іншого боку, технології Big Data дозволяють аналізувати великі масиви даних для прийняття обґрунтованих управлінських рішень.

Фінансова прозорість є ключовим компонентом успішного управління водними ресурсами. Інноваційні механізми підзвітності, такі як автоматизовані системи моніторингу витрат та виконання бюджету, допомагають забезпечити довіру громадськості та інвесторів. Це не лише підвищує ефективність використання ресурсів, але й залучає більше фінансування для проектів водопостачання.

Імплементация міжнародного досвіду модернізації водопостачання в Україні стикається з низкою викликів, які охоплюють правові, економічні та інституційні аспекти. Однією з ключових проблем є невідповідність чинної нормативно-

правової бази сучасним викликам, що виникають у процесі відновлення та модернізації інфраструктури. Законодавчі акти, що регулюють водний сектор, часто є застарілими, фрагментарними та не враховують інноваційні підходи, такі як блокчейн, Big Data або державно-приватне партнерство.

Економічні обмеження відіграють важливу роль у стримуванні процесу модернізації. Україна стикається з гострою нестачею інвестиційного капіталу, необхідного для відновлення пошкодженої інфраструктури. Державний бюджет обмежений, і значна його частина спрямовується на нагальні потреби, пов'язані з післявоєнною відбудовою. Це ускладнює фінансування великомасштабних проектів водопостачання [2, с. 15].

Інституційні бар'єри мають значний вплив на імплементацію міжнародного досвіду. В Україні відсутні ефективні механізми координації між різними рівнями влади та відомствами, залученими до водопостачання. Розподіл повноважень часто є нечітким, що призводить до дублювання функцій або, навпаки, прогалин у відповідальності. Це ускладнює реалізацію комплексних проектів, які потребують скоординованих дій на місцевому, регіональному та національному рівнях.

Удосконалення фінансових механізмів у секторі водопостачання в Україні в умовах післявоєнної відбудови вимагає комплексного підходу, який включає адаптацію міжнародного досвіду, реформування інституційної структури та модернізацію фінансування. Перш за все, важливо створити правове середовище, яке сприятиме розвитку державно-приватного партнерства (ДПП).

Не менш важливим є реформування інституційної структури управління водопостачанням. Необхідно створити ефективні механізми управління та моніторингу для забезпечення координації між різними рівнями влади та організаціями, залученими до реалізації проекту. Це включає створення незалежних наглядових органів, відповідальних за моніторинг реалізації проектів та раціональне використання коштів. Посилення взаємодії між органами влади та інвесторами є критично важливим для створення довгострокових партнерських відносин.

Модернізація фінансування водопостачання потребує впровадження сучасних технологій. Використання Big Data дозволить оптимізувати інвестиційні потоки шляхом аналізу великих обсягів даних про інфраструктуру, споживання води, потреби населення та фінансові витрати. Це допоможе приймати обґрунтовані рішення щодо розподілу ресурсів та підвищити ефективність використання коштів [3, с. 44].

Адаптація міжнародного досвіду є необхідною умовою для ефективного відновлення та модернізації водопостачання в Україні. Кращі практики Нідерландів, Німеччини та Данії демонструють значний потенціал використання інноваційних технологій та фінансових механізмів у цій сфері. Успішне впровадження таких інструментів в Україні потребує усунення правових, економічних та інституційних бар'єрів.

Список використаних джерел:

1. Фінансові механізми сталого розвитку України в умовах сучасних викликів: тези доповідей V Міжнародної науково-практичної конференції молодих вчених з нагоди 125- річчя НУБіП України (м. Київ, 2 березня 2023 року). К.: Редакційно-видавничий відділ НУБіП України, 2023. 504 с.
2. Територіально-орієнтовані механізми стимулювання інвестицій у повоєнному відновленні України : аналіт. доп. / [Я. А. Жаліло, Н. В. Бахур, А. А. Головка та ін.] ; за наук. ред. Я. А. Жаліла. Київ : НІСД, 2023. 78 с.
3. Міжнародний історичний досвід повоєнної реконструкції економіки: уроки для України : матеріали міжнародної науково-практичної конференції (Київ, 27 квітня 2023 р.) / ДУ «Ін-т екон. та прогноз. НАН України», Інститут вищої освіти НАПН України. К., 2023. 125 с.